

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripostava se pisma tiskaju po 5 nov. svaki redak. Oglasi od 3 redaka stoje 60 n., za svaki redak više 5 n.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarskom naputnicom (sigurno postale) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja očito označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odgovarajuću u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina. Ako se izvana napiše: "Reklamacija".

Izlazi svakog četvrtka na 100 arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se ne tiskaju.

Nobiljgovani listovi se neprimaju. Predplata a poštarinom stoji 15 for za seljake 22 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1/2 za pol godinu. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 nov.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slugom rastu male stvari, a nesloga sve pakvari. Nar. pol.

Narode!

Obstanak Tvoj od tisuću i više godina u ovoj zemlji, nije skoro drugo nego muka i nevolja.

Tvoje su ruke, narode mili, i znoj Tvoje lica po dva puta oživili Istru, kad su ju objestni joj njeđa gospodari, pak svakojake kužne boli bile opustile tako, da u mnogo kraja od zla zraka ni ptica nebi bila prokerala.

Dok su se mogućnici svieta prepirali čija da bude ova znamenita krajina, Ti si ju osvajao mirnim trudom obradjujuć zemlju, obnavljajuć gradove svojom junačkom krvlju, darivajuć sam sebe i u službe mljetačkih galija i u čete kraljevskih vojska.

Tvoji naučnici pred više od pet sto godina pisali su ovim jezikom hrvatskim i liti slovinskim, svete knjige Tvojih naučnika čitale su se na daleko, u Tebi se je porodilo bilo osvjeđenje Tvoje moći, i nastala je vjera, da su ovaj Divić, pod kojega zidinami Ti mi ovo proglašujemo, u jednu noć sagradile vile od Tvojega slavnoga naroda!

Još nije ni sto godina, da se je našao pošten i plemenit Talijan, koj je Istrijancu Voltiću iz Tinjana dao trošak, da napiše knjigu, iz koje bi se Talijani učili našem jeziku.

Toliko je od prilike godina, što je Tvoj kralj izdao zapovjed, da Ti se napiše nova molitvena knjiga u Tvojem jeziku.

Tek je osamdeset godina, što je drugi Istranin napisao knjigu „za Hervate ričkoga i istrijskoga Primorja“. A danas?

Danas, kad imamo za svu Austriju zakone, koji su njezini temelji, zakone za sve narode, da je svakomu jeziku jednaka pravica u školah, uređih i u svem javnom životu; danas, kad nas je u Istri još velika većina hrvatskoga i liti slovinskoga roda, gospodujuća stranka hoće, da milom ili silom posve potalijani ovu pokrajinu.

Od te njezine poglavite misli trpi vās napredak zemlje. Iste gospodarstvene ustanove podređuje svojim stranačkim političkim svrham.

Na sramotu vieka, u kojem živemo, mnogo naroda neima ni danas pitke vode, i djeca i odrasli, navlastito slovinskoga roda, pogibaju od te nevolje; pače na sramotu naše pokrajinske uprave, isto siromašnije stanovništvo Poreča, toboža glavnoga grada, prisiljeno je prati i kuhati vodom iz lokve, kakovu bi se u sretnijih zemljah grustilo dati blagu, a hiljadami novca azidano kazalište ili teatar stoji većinom zatvoreno.

Kroz desetke godina stoje na papiru svakojaki računi i nacrti o cestah i putevih, koji, da se izgrade, bili bi pravi blagoslov za razne krajeve ove pokrajine. —

Neda nam se ni najmanjih škola, ni ondje, gdje jih je krvava potreba. Sedamnajst tisuća djece našega jezika neima još kamo ni komu u školu. Mladeži našoj, ako se uči škole u svojem jeziku, neda se nikakve pomoći. Zaklade bratovščina, ako i pripadaju čisto hrvatskim selom, troše se mnogokrat za talijanske škole, a uza to rugaju nam se, da smo siromašni i neuki.

Plaćamo prinose za škole, kao i naši zemljaci drugog jezika, a neimamo jih, i kaže nam se, neka jih podizemo sami.

Našemu poglavitomu prirodno, to jest vinu, nije se znalo pribaviti poznanstva i velike prodaje u gornjih stranah države, a one redke naše, koji bi to htjeli, baca se pred narodom u omražaj, kleveta jih se pred oblastima.

Mi smo, narode, Tvoji zastupnici, radi Tvojega i našeg obraza, a da zaprećimo veće zlo, bili prisiljeni pred malo dana ostaviti Poreč, kamo smo po previšnjoj odredbi bili pozvani, da viećamo o potrebah zemlje. Objestna rulja nepoštuje više nepovriedive osobe zastupnika naroda, vriedja njih i narod nečuvanim načinom.

Vladajuća se je stranka zavjerila, da u ovoj zemlji izbriše našoj narodnosti svaki trag, ter se protivi istim odredbam vlasti, ako idu na to, da se izvanjskim načinom pokaže jednakopravo našega jezika sa jezikom talijanskim.

Ta je stranka u saboru pokrajinskom u Poreču dne 12. jenara predložila, a dne 14. istog mjeseca poprimila jednoglasnu odluku, da se u saboru našim jezikom nesmije razpravljati, niti što pitati, niti predlagati.

Cesarako-kraljevska vlada našla se je napokon prisiljena, da zatvori sabor, koj takovim načinom krši slobodu naroda, i koj bez nas zastupa samo manji diel stanovništva Istre.

Navrh svih Tvojih muka postavljena je onom odlukom trnova kruna na Tvoju glavu, izmučeni narode! Jer doisto, ako Ti na usta naša ne dozvoljuju već ni pitati, ni predlagati, tko će razuman vjerovati, da bi Ti štogodar dali?

Držali smo se dužni objaviti toliko u tvrdoj vjeri, da ni bolji diel talijanskoga puka ove pokrajine neće odobriti takovo stanje i takov postupak proti pravicom našega hrvatskoga ili slovinskoga jezika, koje su sadržane u temeljnih zakonih države, i proti pravo razumljenom napredku naroda.

Mi talijanskomu dielu puka u Istri neotimamo ništa. Mi hoćemo jednaka prava jezika jednoga i drugoga, koj se po Istri govori. Mi hoćemo da i državne i zemaljske vlasti tu ravnopravnost pokažu činom.

Mi hoćemo napredka u gospodarstvenih pitanjih, da nam narod laglje prožive.

Mi duboko žalimo, da zemaljski kapetan ovo zadnje doba gubi vrijeme u proteste proti odredbam državnih vlasti, koje se i nas tiču, a proti kojim je on, namjesto da se bavi teškimi pitanji našega gospodarstvenoga preporeda i duševnoga napredka.

Dok jedna politička stranka naše pokrajine, koja je do sada imala u rukuh sukno i škare, i mogla mnogo dobra učiniti, svojim ponašanjem škodi interesom zemlje, gine nam narod u pojedinih selih od ljute nevolje.

Nemoguće nam bijaše ljetos, kako smo rekli, u saboru razpravljati. Javljam Ti se zato ovim načinom i ovim prosvjedom od naše strane, da znaeš u prilici, gdje imaš tražiti svoje prijatelje a gdje neprijatelje.

Naša je tvrda vjera, da će i za Istru nastati bolji dani, ali to samo neslomivom Tvojom voljom, i ako nitko od Vas Vašega bistroga razuma nebudete više dali zasliepljivati pustimi, nikad neizpunjenimi obećanji.

Braneci svoj narodni obstanak na obalah jadranskoga mora, uvjereni smo, da to činimo i na korist slavno vladajuće kuće Habsburga, pod čijom krunom želimo živjeti u što tiesnijoj svezi sa našom jednokrvnom braćom Hrvati i Slovenci.

Tko ima priliku protumači ovu našu izjavu našim zemljakom drugoga jezika. Pravednost za njih uz pravednost za nas naći će u nas uvijek tople zagovornike. To smo mi i dosad činom dokazali. Naše je sveto načelo: ljubiti i braniti svoje a poštovati tuđe.

Dano iz naše skupštine.

U PULI, dne 17. jenara 1895.

Tvoji zastupnici:

Fran Flego, Slavoj Jenko, dr. Matko Laginja, Matko Mandić, Dinko Seršić, Vjekoslav Spinčić, dr. Andrija Stanger, dr. Fran Volarić.

K zasjedanju istarskoga sabora jenara 1895.

Pod ovim naslovom smo već put pribili mnogo toga, što na ovogodišnje saborovanje spada. Danas nadaljeujemo u približavanju crtica onosećih se na to, popunjajući što smo već donieli, ili donasjajući novih vijesti.

U svojoj sjednici 9. jenara je saborska većina istarskoga sabora odlučila, da imade postupati energično nesamo proti c. kr. vladi, nego i proti njezinim protivnikom. Ti protivnici* saborske većine istarskoga sabora su zastupnici hrvatskoga i slovenskoga naroda Istre, koji zastupaju veliku većinu stanovništva Istre. Latinska gospoda zastupnici su dakle odlučili postupati energično proti hrvatskoj i slovenskoj gospodi zastupnicima i proti c. kr. vladi.

Svoju energiju proti c. kr. vladi pokazali su u prvoj sjednici tim, da su izasili i dovikivali „non vogliamo saluti dall'I. R. governo“ (nećemo pozdraviti od c. k. vlade) kad je povjerenik c. k. vlade nastao, da u ime ista vlade pozdravi sabor.

Zemaljski kapetan vit. dr. Mate Campitelli, imenovan na predlog c. kr. vlade, držao je svoj nastupni govor kod otvorenja zasjedanja saborskoga ove godine samo talijanskim jezikom. U hrvatskom jeziku, u jeziku većine pučanstva Istre, nije kapetan progovorio ni riječi. U tom jeziku nije nit pozvao zastupnike hrvatskoga i slovenskoga naroda Istre, da uzliknu Njeg. Veličanstvu našem cesaru i kralju.

List „Il Piccolo“ od 15. jenara t. g. donesao je viest, koju ovim u doslovnom prevodu donosimo: „Pripovjedalo se je sinoć, da je vladin povjerenik u istarskom saboru bio brzjavio njegov preuzv. gosp. namjestniku sadržaj predloga sabora, pitajući ga, da li ima zaključiti zasjedanje. Gospodin namjestnik odgovorio je telegrafično da ne. Ura iza toga došla mu je brzjavka, da bijaše sabor u Poreču zaključen. Ova viest imali smo iz najboljega izvora, ipak ju približujemo sa svom riserivom.“

Mi nećemo razglabati ove viesti. Pripovjedalo samo, da je vladin povjerenik dne 14. jenara proglasio saborsko zasjedanje zaključenim, i to po „Prevlješim“ nalogu, dakle po nalogu Nj. Veličanstva našega cesara i kralja.

Novine svih političkih stranaka donasile su viesti iz istarskoga sabora. S tim, da su i zašto su zastupnici velike većine stanovništva Istre zapustili Poreč, malo su se ili ništa bavile; tim više o prizorih u saboru i izvan njega, između saborske većine i c. kr. vlade, odnosno občinstva. Neke novine su o tom i svoju rekle.

Koliko je koj list više židovski, toliko je više nastojao opravdati članove saborske većine, tako da se je i tom prilikom vidilo da su židovi najbolji prijatelji naših Latina. Dopsivnik takovoga jednoga židovskoga lista bečkoga, bio je prošlih dana i u Piranu. Razgovarao je s nekim mladim Piranceom, koj ga je gradom pratio. Piranac je dopsivnik pripovjedao kakov je dr. Rizzi veliki diplomat, i kako govori dr. Bartoli. Taj dopsivnik, koj je bio u Piranu i razgovarao s Piranceom, pisati će, da je bio u Istri, na licu mjesta, opisivati će što je i kako je, protegnuti sve od Pirana na cijelu Istru. List će mu vjerovati. Tako i citatelji i u obće cijelo židovsko občinstvo i svi njegovi prijatelji. Slično bit će i sa događajima u Poreču.

Priznajemo pak, da su gospoda Latini sa svojim postupkom iznenadili toliko, bar za prvi lip, i svoje najbolje prijatelje i zagovornike, da su ovi morali posve odsuditi postupak onih.

„Nene Freie Presse“ je jedan od onih listova, koji uvijek i u svakoj prilici Talijane Istre zagovara. U ovom broju od 15. jenara imao je viest, u kojoj veli, da je zaključenje istarskoga sabora posve opravdano; da su to Talijani prouzrokovali svojim postupkom; da su Talijani pokazali svojim postupkom „ludost i bezmjernost“, koja će im jako škoditi. U ostalom taj prijatelj Talijana negovori mnogo o posljednjim ljudstvih Talijana, najbolji dokaz da ih neodobrava.

Poluslužbeni list „Fremdenblatt“. list ministarstva izvanjskih posala, koji istarske Talijane radi njihovoga postupka. Talijani da svojim postupkom rađe u prilog neprijatelja trosaveza. Tim jih dakako opominje, da budu pozorni, da budu pametniji, jer jita nebi jaše nikad tako povoljno, kako je za trajanja trojnoga saveza. Takodjer poluslužbeni list „Presse“ naplaao je u br. od 16. t. m. uvodni članak

koj kako valja označuje postupak gospode Latina. Među ostalim kaže:

„Izazivajuću nakana postigla je svoj vrhunac predlogom zastupnika Veniera, da se naime promjeni saborski poslovnik u tom smislu, da ima biti razpravni jezik izključivo talijanski, te da se imadu stavljati predlozi i interpelacije jedino u tom jeziku. U tom predlogu izražena je tako brutalna težnja za tlačenjem slovenskoga pučanstva Istre, da je teško i pomisliti, da se je tim predlogom ozbiljno mislilo. Promisliti valja samo to, da imadu u Istri uz 118.000 Talijana, 140.000 Hrvata i 44.000 Slovenaca, da sačinjavaju dakle Talijani samo 39 postotaka, a Slaveni 61 postotaka pučanstva.“

U ovom smislu kritizira službeni list bečke vlade obširno većinu u istarskom saboru.

Vidi se puko iz zaključka članka, da nepozna istarskih i u obće primorskih Talijana, i da se sa stanovitoga mjesta nastoji koliko je moguće ublažiti postupak Talijana. Uzalud je crnica prati — on nikad ne postade biel — al u nekih ljudih takov je vid, da hoće, da i crnce predstave bielimi, a drugih je, koji njim to vjeruju ili hoće da vjeruju. Najsljepiji su oni, koji imajuć oči naše, da vide.

O zadnjih događajih u našem saboru pisale su i ostale novine Austro-Ugarske i to svaka sa svojem stanovita, no osim talijansko-liberalnih listova Primorja, nema nijednog važnijeg lista, koji nebi bio odsudio nasilno postupanje talijanske gospode u našem saboru.

Slavenske novine odsudiše napose oštro to postupanje, a hrvatski i slovenski listovi, osobito opozicijski, osvrnuli se podjednaki članci na brutalnost naših narodnih protivnika u porečkom saboru.

Prostor lista nedopušta nam, da donesemo sve te izjave bratskih nam listova, nu biti će svakako još govora o događajih od dne 10., 12. i 14. jenara 1895. u porečkom saboru i izvan njega, neka se svi et divi brutalnosti muževa, koji misle, da imadu u zakupu svu svjetsku prosvjetu.

Istarsko vinarstvo.

III.

(Dalje.)

Ali to nas nesmije prestrasiti, jer imamo odavno dokaza, da oni ljudi mnoge i mnoge potrebe naše zemlje i ne razumiju pravo, ili neće da razumiju. Pak kada se protive i tomu, da mi u svojem jeziku, ovako, kako svi seljaci razumiju, razpravljamo svoje potrebe, onda se od njih može još manje očekivati, da će nam biti na ruku u stvarih, koje idu za tim, da se seljačkomu puku u Istri stvori bolji obstanak, da mu se olahkoti život.

Ta su gospoda tvrdila, da će naše vino u Italiju, kada bude snižena dajca na vino. Pak što se je dogodilo? Dok su talijanska vina kako voda poplavila gornje strane Austrije, oni nisu znali preporučiti ni naći načina, da po velikih gradovih Austrije i Ungarije, po Hrvatskoj i druguda otvore skladišta istarskih vina.

Oni su u Trstu kupovali za razplod junce, kojim se je narod smijao. Oni su na Učku bili dali za razplod jaruhle, kojim se je narod smijao; i tako dalje.

Oni istarsku vinarstvu zadrugu neće da poznaju, a ona kupuje u Istri i grožđe i vino i upoznaje s njim daleko krajeve naše države.

Trebalo je silnih nagovora od uplivnih vladinih ljudi, dok se je gospodarstveno vieće u Poreču, i u obće talijanski diel stanovništva, odlučio na neki rad u pogledu vinske trgovine. Oni se ni sada nebi bili mahnuli, da se od naše strane ništa nije učinilo. Izjavljeno je od vjerodostojne strane i bilo je neoporečeno u trščanskim novinah, da je sam barun Plenker iz Trsta skocio u Poreč nagovarati gospodu, neka se za Boga mahnju, da što učine.

Na to jedva sazvali su sastanak, kojemu su dali ime, da je „sastanak istarskih vinogradara“ i sazvali su ga, ne možda u Pazin, središte naše vinske trgovine, nego u Trst; sazvali su koga su htjeli, i to 60 ljudi, od kojih da su došla 42.

To je bilo 28. decembra 1894. Od seljačke ruke nikoga, sve sama gospoda; od gospodarskih zadruga hrvatskoga i slovenskoga puka nikoga. Ni istarsku posujilnicu, koja danas od svoje zemlje (a tu ima i vinograda) plaća do 100 forinti poreza i pomaže istarske poljodjelce, nisu pozvali; ni istarsku vinarstvu zadrugu, koja je prvata početak udruživanju u Istri nisu pozvali, ni zastupnike naše u Beču nisu pozvali, da barem čuju, i da u prilici kod vlade zagovaraju, ako se što

dobra misli. I oni taj sastanak zovu, da je sastanak istarskih vinogradara!

Zašto i kako je to učinjeno, koga se je htjelo izigrati, i kada će takov postupak svršiti, to će naš puk sve istinito doznati, kada dođe vrijeme zato.

Uza sve to, mi nismo kao odbor gospodarstvenog vieća u Poreču; mi ćemo svojedono pristati uz radnju, ako bude dobra i korisna; mi ćemo jim pokazati, da smo u tih starih pametniji od njih.

Koliko se znade, na onom sastanku očitovali su, da se nebi držale dražbe ili licitacije vina u Trstu svako toliko, nego da bi svako toliko (čini nam se svaka tri mjeseca) tamo bio „vinski sajam“ tako, da se budn tamo pošiljali uzorci ili muštre, kojih će vrijednost potvrditi gospodarski zavod u Poreču, a koji bude htio kupiti, kupiti će po uzorcu ili muštri, pak pođ po ono vino u Istru, ili dati si ga poslati.

Naša misao je ova: Trst je velik trg, i tamo mora počti na veliko — ili ništa. Bojimo se, da se na samu muštru neće tako lahko naći kupca, jer svjedeno je nešto rizika, hoće li roba biti upravo onakova. Zato bismo mi bili prije za prvašnji način, to jest, da kupac vidi i okuša vino iz bačve, ne iz samoga uzorka. Zato su dražbe, kako su bile počele, pametnija stvar; samo bi vlada morala imati brigu, da se manjim vinogradarom olahkoti pravažanje vina i čekanje na kupceva. Nadamo se, da će i u tom pogledu biti nešto učinjeno, i ako bude, biti će po zagovoru i tumačenju od naše strane.

Kako rekomo, mi ćemo sudjelovati pri svakoj stvari, koja bi mogla biti korisna, a sudjelovati ćemo, makar to i ne bilo po volji nekoj gospodi u Poreču, pak i proti njihovoj volji. To sve radi napredka ove zemlje, koja je naša domovina, i radi dokaza, da smo otvorili oči, i da nam baš u svemu netreba naočala iz Poreča, na koja se mnogokrat vidi crno ono, što je u istinu bijelo, a zeleno, što je u istinu drugacije.

U zdravlju još ćemo se o tom pogovoriti.

„Lutto cittadino“

posvećeno

stanovitiim lakrdijamašem.

Tako valja!... Svi u crno!

Tuga vaša — radost naša,
Ko što j' dostie viekom bila
Radost vaša — tuga naša...

Svi u crno!... Vasioni

Za bol vašu svet da znade,
Da vam lieči i ublaži
Ljute boli — teške jade.

Bože mili, veljeg čuda!

Što u crno rob vas zavi,
Kome njezna šaka vaša
Okovima ruke savi!

Al ste jadni, dok vas krije

Otaj „lutto cittadino“
Ublažit vas ovog puta,
Ni najbolje neće vino

Tako valja! — Svi u crno!...

To vam bruoš baš dohiti:
Crno ruho — saržet crna
To si dvoje liepo sliči...

Pazin, na dan „lutta cittadino“.

Emin.

Franina i Jurina

Fr. Biš virovā, da sam si spensā jenu lipu, kako bi je na sudu, na kase, i na drugeg oficijeh zadovoljilo u Istri Talijane i nas Hrvate i nebi više trebalo dvojezičnih tabel.

Jur. Da enjemo.

Fr. Naštampā bi vero na tabelu gospodina ki sudi coviku va kmetskoj sukni.

Jur. Lipa je ta, ma za kasu?

Fr. Ta je još laglja; štampat kmeta ki broji beći i gospodina ki je potoč.

Fr. Dobar dan kume Jure!

Jur. Bog daj zdravlje a kamo to?

Fr. A bogme sam htija poj viditi ono misto kađe su pasanega lita bili ubili breka - Krnici.

Jur. A ki ti je to poviđa kume moj; pak znaš, da ga ni već onde, zaš su ga zakopāi.

Fr. A znam da su, ma mi je stric poviđa, da je gospodar akuzā onoga, ki mu ga je ubija. pak da se sada pravdaju.

Jur. Je, da, ma da nije ništa opravisa. On je misli, da njegov brek more slobodno hoditi po tujoj kampanji i da ga nijedan ne smije taknuti, zaš je gospodinov.

Fr. Ah, Bože pomoz! Ma ja sam čuja, da se je ta šior stija osvetiti s onim, ki mu ga je ubija, zaš da ni stija učiniti mu niku svedočicu.

Jur. To sam i ja čuja, ma da je pak mora učiniti po zapovidi i poslati mu je u hižu.

Fr. Ah, Bože moj, ali to nije lipo!

Fr. Biš virovā, da ovega pusta neće bit plesa va Pazine.

Jur. Eh, jel to moguće?

Fr. Borme, da su se svi kmjelji i šarenjaki htijeli va desperju.

Jur. Ter bi se mogli va vreće obuć, kako i stari židovi kada su pokoru delali i tugovali.

Fr. Bi reć, da su bili i do sada va vreći onim, ki su delali kod izbora račun bez oštara.

Različite viesti.

Promaknut sa čast doktora prava.

Ovih dana bijaše promaknut na čast doktora prava na sveučilištu u Beču kandidat odvjetništva g. Josip Abram, u narodnih naših krugovih u Trsta vrlo obljudjeni i cijenjeni rodojlab. Čestitamo srdačno mladomu doktoru i prijatelju!

† Carlo Mosē. Dne 23. t. mj. u jutro

preminao je nakon dulje i teške bolesti providjen sv. Otajstvi za umiruća, veleč g. Carlo Mosē (starinom Može), župnik kod sv. Jakova u Trstu. Pokojnik bijaše pobožan i darežljiv svećenik, ali u narodnom pogledu napram svojim župljanom Slovencem vrlo malo susretljiv. Žao nam je, što pokojnika dižu u deveto nebo trščanski ultra-liberalni i židovski listovi.

Vječni mu pokoj!

O posljednjih dvih sjednica istarskoga sabora nemožemo ni danas približiti približeg izvješća, jer bijaše glasilo zemaljskoga odbora i saborske većine zapljenjeno, a drugoga izvora za sada neimamo. Pobrinih smo se, da dobijemo bar odgovore vladinoga zastupnika u saboru na nekoje interpelacije, stavljene od naših zastupnika u lanjskom zasjedanju (o razpravnom jeziku u saboru, o imuniteti zastupnika itd.) i govore istoga zastupnika, kojimi je pobijao u III. sjednici predloge većine o dvojezičnosti tabelah, o listini protivnika i o razpravnom jeziku u saboru. U budućem broju nadamo se, da ćemo o svemu tomu naše čitatelje obširnije izvijestiti.

Adresu na kralja. U dalmatinskom saboru podnesli su članovi stranke prava na razpravu osnovu adrese na kralja, kojom se molli ujedinjeno Dalmacije sa materom zemljom — kraljevinom Hrvatskom. Do arprave o adresi nije došlo, jer je proti njoj glasovao sav sabor — isti narudnjaci — osim članova stranke prava i to g. Biankini, Ljubić, Paštrović, Mišević, Savić i Perić.

Veliki ples. U sobotu dne 26. t. mj. priredjuje naše „Delalsko podporno društvo“ u velikom kazalištu „Politeama Rossotti“ sjajan ples. Kod plesa svirati će vojnička glasba, a plesati će se medju ostalim i narodno „Kolo“ u narodnih nošnjah.

Odsudjen demonstrant. Poznati talijanski agitator A. Marsich, koj je kolovodjom talijanskih stranke u občinskom zastupstvu u Pomjanu, bijaše odsudjen od trščanskoga tribunala na jedan čedan zatvora radi demonstracijah, koje upriličiše u Kopru dne 23. oktobra p. g. proti dvojezičnim tabelam.

Pazinski patentaši. Izbori su svršeni, pa njih već netreba. Koncem minule godine odreklo se 86 skovanih patentaša svojeg obrtnog lista. Onaj, koji je izumio taj način, da izkivri obstojeći način izbora, doista bi prvi zaslužilo, da ga se pozove na obduženiku klopu. Nekoji od tih ljudih patentaša imali su ipak nepriklia. Nisu platili poreza, pa je bila proti njim poviđana ovilna. Kod nekih se nije našlo drugo, doli nešto zemine stro-mašine, koja je bila zapljenjena. Govora da je bila pak stvor uređjena posriedovanjem Mraka.

ljanske stranke. Vidi se iz toga dakle, da je protivna stranka izgubila ovjše svoj upliv, pošto se čuje od kogogod, da bi htjele s pukom zapovjedati nekoje osobe, nedostojne i nesposobne, pak se pojavila želja u naših protivnika, da se stavi občinu pod vladinoga komesara. Kakova mudrost, jeli P! Dokle su oni s pukom zapovjedali, nije trebalo vladinoga komesara, a sada pošto oni svoj upliv gube, treba vladinoga komesara!!

Iz Rovinskoga sela čuje se, da će stupiti u mir čim prije ondješnji veleč. Zupnik gospodin Vaienticio, kojega Talijani visoko štiju, kano uzor svećenika. I na njegovo mjesto da će doći neki dr. Curto Rovinjez, koj je pred lano promislio, kad mu jedva bilo 40 godina, jer prije bijaše profesorom u Italiji. Govore, da pozna jako dobro hrvatski jezik, jer da je godinu dana učio na Zagrebačkom sveučilištu. Razumije se samo po sebi, da tamo mora biti zupnik talijanskoga duha, jer ga imenuje kaptol rovinski.

Objava. Čitaonica „Zora“ u Opatiji i „Bratimstvo“ u Voloskom, raspisale su pozive k zabavi, koju priređuju dne 30 siječnja tg. Ona gospoda, koja slučajno nebi dobila poziva, a želila bi prisustvovati zabavi, neka se izvole obratiti na:

ODBOR.

Barbarski napadaji u Pazinštini. Našim čitaocem bit će još u pameti događaji od 22. srpnja p. g. u Gologorici. Reč bit, da se stvar primiče koncu. Podnešena je obzračica od državnog odvjetništva proti 12 pripadnika hrvatske stranke radi prestupka po §. 305 k. z., a proti jednomu radi teške tjelesne ozlede, onda proti dvojici talijanska radi teške tjelesne ozlede (između kojih Roggero Camus radi prekršaja po §. 44 k. z.), proti jednom radi prestupka po §. 305 k. z., i konačno proti šestogodišnjem starcu Božu Stifanić-Talić iz Baderne radi javnoga nasilja po §. 99 k. z., počinjenog pismenim pretnjama upravljenima na gg. zupnika, župana i učitelja iz Gologorice. U svoje vrijeme izvesti ćemo potanje o tečaju stvari.

Medjutim Gologorica, mjestance od kakvih 25 kuća i 150 stanovnika, većinom izrođenih i opitih tako zvanom „avita coltura“, neprestaje biti središtem izdajničkih napadaja na mirne Hrvate iz okolice, tako da se ovi noću astručavaju stupiti u to mjesto. Na dango bi se išlo, kad bi se htjelo opisati sve hajdučke navale počinjene od tih zakletih nepriljalca svakog reda i zakona. Pred Božićem, kad je pobožni hrvatski puk išao u crkvu, nadapalo se nanj kamenjem, tako da su nekogi zadobili i teške ozlede. Zatim nabacivalo se kamenjem i na bližnje kuće kmetova u okolici. Prietilo se smrću pojedinim našim kmetovima, tako, da se mnogi ustručavali doći na crkvene pobožnosti u noćno doba, a po danu dolazili bi samo uz pratnju. Navaljivali ti divljaci na neke ženskinje izazivju njih, da viknu „živio“, dočim su drugi stali pripravnici uz hrpe kamenja, da udare, ako bi u istinu viknule „živio“. Napokon kod takve jedne noćne provale navalili su i na župni stan kamenjem, te izazivali i prietili smrću gosp. župniku.

Kod tih igreda Gologorica nije ostala osamljena, nego su ju htjeli naslijediti Pićani i Gračiče, druga to dva gajzdašca, gdje se uvriježila „talijanska kultura“.

U Pićnu već pred izborom pogrđnom pjesmom stalo se izazivati hrvatsko pučanstvo, te ruglu izvravat svećenstvo i učitelje. Sileđiti su za tim napadaji kamenjem na djecu polazeću hrvatsku školu i na svećenike polazeće na svoju službu. Izarivne i pogrđne pjesme proti svećenikom sliede još i dan danas noću i danju, čim se gdje puknu na ulici, a predvadjaju njih prvaci talijanske stranke sa svojimi ženami i djecom. Između tih prvaka je i takvih, koji su u najbližem rodu sa nekijim svećenikom.

U Gračiču se je pojavio isti duh. Za vrijeme izbora navalili su nekogi uličnjaci na mjestnog kapelana, kad je išao iz župnog stana svojoj kući. Dne 16. t. mj. pak bacali su kamenje u župni stan, zazasjeli sektorom vrata i prietili se smrću g. župniku.

To su samo letimica navedeni nekogi čini, kojimi se može podičiti talijanska kultura u Istri. Ali i iz tog kratkog nacra, doista nepretjerano, mogu uvidjeti nadležne oblasti, da je već krajnji čas, da se nešto učini za sjegurnost mirnih hrvatskih stanovnika, jer krv nije voda, pa bi se moglo dogoditi, da uz njeko miru, što ne ga propovijedaju njihovi prvaci, dodje do ozbiljnog sukoba, i tada jaoh onomu, koji je vjetar posijao.

„Hrvatska Čitaonica“ u Kastvu priređuje u nedjelju 27. jenara t. g. u prostorijah „Narodnoga Doma“ u Kastvu zabavu sliedećim rasporedom: 1. Deklamacija: Luda. 2. Šbor: „Misko“. 3. Igreck: Koji napo kom? Osoba: Nicefor Zvonček, viečnik u miru. g. Ante Ryšlav; i Leokadija, njegova

žena: gijca Hinka Drnjević; Gjur, praktikan: g. Božo Dubrović; Dragun Šrub: g. Fran Eričan; Julija, Niceforova bći: gijca Ema Grosman; Stefica Osiatić, pandur: g. Vinko Ružbeša; Listonoša: * * * 4. Moravo, Moravo, priredio Jos. Pankner, igra na guslab g. A. Ryšlav; uz pratnju glasovira po g. M. Grosman. 5. Šestopjev: „Pri zibelu“. 6. Tombola. 7. Ples. — Uzazina za osobu for. 1.— za obitelj for. 1.50. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Početak ob 7, uri na večer.

Brošurica o zadnjoj proraznoskoj razpravi u carevinskom vieču. Sutrašnjim danom početi ćemo razasijati posebnu brošuricu, koju smo sastavili iz govora naših zastupnika na carev. vieču te iz govora talijanskih zastupnika Istra i govora ministara prigodom posljednje razprave o privremenom proračunu. Knjižice će primiti svi naši vidjeniji rodojolbi na razpačanje.

„Matica Hrvatska“ počela je djetiti dočično razasijati svoj književni dar za god. 1894. 19. t. mj. i to na broj jedanaest knjiga: a) u nizu „Matičnih“ godišnjih izdanja za članove „Matice“ uz obični godišnji prinos (atemejitelji dva obroka po 5 for., prinosnici 3 for.) deset knjiga (1. Hočić: Slike iz obće zemljopisa, IV.; 2. Valla: Poviest srednjega vieka, III.; 3. Novak: Podgorica; 4. Turge-nijer: Izabr. pripoviesti, II.; 5. Bogović: Pjesnička djela, II.; 6. Tomić: Za kralja — za dom, I.; 7. Šrepe: Ruski pripovjedaji; 8. Trešić: Ljutovid Posavski; 9. Šandor-Gjalski: Male pripoviesti, I.);

b) u nizu „Matičnih“ nakladina dvie knjige (Platon: Phaidros i Šrepe: Rimski satira), i to uz uplatu za članove „Matice“ od 1 for. (za svaku knjigu po 50 nt.)

Ovogodišnjih članskih knjiga „Matice“ štampano je od svake po 12.000 primjeraka — o 2.000 primjeraka više nego prošle godine, — to ih imade još dosta velika zalihna, pa se usljed toga usrdno umoljavaju i gg. povjerenici i članovi „Matice“, da svi po mogućnosti uzmostoje, da se i ova ovogodišnja veća zalihna knjiga med stare i nove članove „Matice“ razpača. Članovi na ove knjige primaju će se svenditi, dok god uzbuda zalihne knjige „Matica“ je nastojala, i da i ove godine nadari svoje članove što liepše i obilnije, — pak zato se i stalno nada, da na će ni ovogodišnji odziv njenih članova „zaostati“ iza prošlih godina.

„Matica Hrvatska“ umoljava — prema zaključku prošle glavne skupštine „Matice“ — svoje članove-prinosnike, da to može već sad kod djetjenja ovih knjiga uplati svomu povjereniku članski prinos (3 for.) za tek. god. 1895. Nema dvojbe, da ogromnoj većini „Matičnih“ članova-prinosnika ovo unapredno plaćanje ne će biti ni neprilicno ni teško, — a „Matičnom“ gospodarstvu će biti u veliki prilog, ako „Matica“ bar i nekje dio članskih prinosa za tek. godinu odmah sada, kad knjige za tek. godinu dolaze u tisak, primi na ruku.

Zapreb 14. januara 1895.
Uprava „Matice Hrvatske“.

Prvi hrvatski modni list. Već duže vremena tražile su hrvatske žane i djevojke, da se osnuje modni list u hrvatskom jeziku. Nu potezkoće takova izdavanja osujetile su dobre nakane. Trebalo je, da se najprije razširi mar i ljubav za hrvatsku knjigu, kako bi se moglo pristupiti i k tomu podhvatu. Danas je, hvala Bogu hrvatska knjiga osvojila veliku svoje prirodno područje i time je udaren temelj sigurnomu njezinomu razvoju. Uza sve to je izdavanje modnoga lista još uvijek dosta odvažan podhvat. Nu solidna Hartmanova knjižara, koja je do sale svojimi izdajanj razbila mnoge predsude, odvažila se i na taj posao.

Od nove godine počeo je izlaziti u Zagrebu, nakladom knjižare Hartmanove hrvatski modni list pod naslovom „Parizka moda.“ Ovaj list izlazi svakih petnaest dana na velikom arku sa množinom slika od stvarih toaletta. Svakomu broju je dodan arak kroja, vjeran i točan opis, kako se odieala imadu sgotavljati.

Svakomu drugomu broju je priložen posebni prilog „Ženski ručni rad“. Ovoga će dakle biti u svenju 12 brojeva na godinu. Osim toga biti će svakomu drugomu broju priložena modna slika u bojama.

„Parizka moda“ je ipak vrlo jeftini list. Stoji na godinu samo 4 for., na pol godine 2 for., a na četvrt godine 1 for. sa svimi priloz. Pošto je ovaj podhvat u interesu naše knjige, a biti će od velike koristi našim krasoticam, to ga najtoplije preporučamo svakoj hrvatskoj obitelji.

Priposalano.*)

Na V. dne 1. jenara 1895.

Štovani gospodine!
Sadržao sam već, kako pu prebrani sebe i šetvoro djece, buduć nebijade zaslužbe od nikakve strane. Tada mi je providenje bolje poslalo Vas, da mi nabavite rad, kod kojeg sam zaslužio toliko, da sam u prošloj godini ne samo sebe, i svoje potomce prebranio, nego da sam si rihu tega prisjedećio mjesto desetaka za bolja vremena. Dužnost mi je, da Vam se na tom u novoj godini zahvalim uprav iz svega srca želeći Vam mnogo sreće iz neba.

Najodličnijim štovanjem odani P. K.
Tko želi dobiti rada, o kojem govori pisac gornjeg dopisa, mora znati dobro pisati hrvatski ili slovenski. Pitanja i ponude neka se šalju pod naslovom J. F. T. poste restante u Ljubljanu.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

FILIJALKA
K. kt. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino i obrt v Trstu:
Novci za vplacila.

V vredn. papirja na 1. V naposlanih sa 4-dnevni odkas 2 1/2% 30-dnevni odkas 2% 1-mesečni 3 1/2% 2-mesečni 4% 3-mesečni 4 1/2%

Za pisma, kalora se morajo izplaćati v sedmih bankovcih svete, velj., stopnje nove obrasne takvo v krasot v danu 4. februarja, 8. februarja in odnosno 2. marca t. l. po dočičnih objavah.

Okrožni oddel.
V vredn. papirja 2% na svako svoto.
V naposlanih brez obrasni.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Roko Krakov za Zagreb, Arad, Bielitz, Gabloux, Gradec, Hermannstadt, Inomont, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd. — b rez troikrov.

Kupnja in prodaja
vrednotih, diviz, kakor tudi vnoženje kuponov 24-22 pri odbitku 1%o provizije.

Predumi.
Sprojemajo se vankovratna vplacila pod ugodnimi pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprajem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednotni obrasni po pogodbi.

Viečki v pohranu.
Sprojemajo se v pohranu vrednotni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd — po pogodbi.

Naše blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke Italijanske in Italijanskih frankih, ali pa po dnevnom curava.

Trst, 31. januaria 1894. 2 24

Poziv.

„Zadruga za odtok“ vode u „Vrbičkom polju“ obdržavati će svoju glavnu godišnju skupštinu dana 11. veljače (poneđjeljak) u 8 sati u jutro u občinom uredu u Vrbičniku, sa sliedećim dnevnim redom:
1. Čitanje zapisnika-zadnje glavne skupštine.
2. Izveštje tajnika o djelovanju odbora tekom prošle godine.
3. Izveštje blagajnika o računih god. 1894.
4. Poraznac za god. 1895. i prema tomu odmjertiti primos svake dionice za istu godinu.
5. Izbor trih pregledaoca računa.
6. Služajni predlozi.
Predsjedništvo zadruge za odtok vode u Vrbičkom polju.
Vrbičnik, 20. jenara 1895.

Dr. Vitezic.

Pomada „Phönix“

na zdravstvenoj izložbi u Stuttgartu god. 1890. odlikovana jest sliedo liečnikih izvija i kroviznaću jedino pastioče istina vcelo i neškodljiva sredstvo, kojimo se kod gospođa i gospode puzi i kupa kaza pastivata to izpaćaje viali i drugo ed. rasteje. Upravljenjem istu pomadu koristvaju još sasma mladi gospodici čvrsta hrkove. Jamči se za uspjeha i neškodljivost. Kutijica 80 novč., sa poštom (druzetem ili uz gotov novac) 90 novčica.

K. HOPPE, Beč, XIV., Hüteldorferstrasse 81.

Otvorenje novog svratišta i restauracije „Al Moncenisio“ broj 1.
Piazza delle Legna i via Torrente. 2
Podpisani preporuča glavnom putujućem občinstvu svoje podpučnoma novo sazidano i elegantno uređeno svratište uz umjerene cijene i točnu podzrbu.
Sa štovanjem
A. Tuzzi.

Odlikovana ljekarna PRENDINI
Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst.
Gospođa liečnici sa saviešču propisuju ove pastilje kod lahke grlene otekline, promuklosti i opalu glasu. Preporuča se ih osobito pjevaćem i govornikom.
33 godišto velikog uspjeha!
Glavno skladišće: Ljekarna Prendini i u svih prvih pokrajiskih ljekarnah.
Veliki izbor ljekarskih osobitostih i zdravstvenih kačila.

J. PSERHOFFERJA lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“
1., Singerstrasse 15, Junaj.
Kričistine kroglice, prej imenovane „univerzalne kroglice“ zaslužio te imo po svoj pravici, kajti v reznici je mnogo boleznju, pri katerih se te kroglice pokazale svoj izvraten učinok.
Za već desetletji so te kroglice povsod razširjene in malo družin utegno se najti, v katerih bi pogrešali malo zaloga tega izvratnega domalega sredstva.
Vel zdravniki so priporočali in priporočajo te Kroglice kot domaće središće, posebno pa proti boleznju po slabi probavi in zabasnanju.
Te kroglice stanajo: 1. kroglica z 15 kroglicami 21 nt., jeden zavitek 6 kroglice 1 gld. 5 nt., pri notranjkanju pošiljati 1 gld. 10 nt. — Ako se denar naprej pošlje, in treba plaćati porto, in stano: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 nt., 2 zavitka 3 gld. 30 nt., 3 zavitki 3 gld. 35 nt., 4 zavitki 4 gld. 40 nt., 5 zavitkov 5 gld. 20 nt., 10 zavitkov 9 gld. 20 nt. (Manj kot jeden zavitek so ne pošilja).
Prosimo, da se izrečno zahteva J. Pserhoferjeve kričistline kroglice in paziti je, da ima pokrov vsake kroglice isti podpis J. Pserhofer in rudićih pimenih, katerega je videti na navodilu za porabo.
Balzam za ozobline 1. postojica 40 nt., prosto postojica 55 nt.
Trpotčev sok, 1 steklenica 50 nt.
Amerik. mazilo za trganje, 1 postojica 1 gld. 20 nt.
Prah proti potenju nog, 1 steklenica 50 nt.
Balzam za goitanec, 1 stekl. 40 nt., postojica 55 nt.
Življenska esenca (Praške kapljice) 1 steklenica 25 nt.
Razvon inozemnih izdelkov dobivajo se še drugo tu. In inozemski farmaceutički specijalite, ki so bile po svih avstrijskih časopisih oznanjena; in so na zahtevanje točno in v cenno preskrbljeno, tudi predmeti, kojih ni v zalogi. — **Kazpošiljanju po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati;** vednja naročila tudi po poštom povezuju.
Pri dopošiljavti donarja po pošti nakaznici stane porto dosti manj kakor po povzetju.